

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

היכל תשיעי
קובץ שלשלת האור
שער שלישי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

בהעלותך

(חלק יח — שיחה ד)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות

שבוע פרשת בהעלותך, (אה"ק) ריב סיון; (בכל העולם) יגייט סיון, ה'תשפ"ב (ב)

LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2022

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

בהעלותך ז

126

שפסח שני „תשלומין דראשון הוא“, מובנת האמירה בנוגע לפסח שני, שענינו הוא – „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“, ולעולם אפשר לתקן ולהשלים;

ועד“ז גם לדעה ש„תקנתא דראשון הוא“, היינו שהתורה הורתה דרך תיקון (ע“י הקרבת פסח שני) עבור מי שלא הקריב פסח ראשון במזיד.

אבל לדעת רבי – שכמותה נפסק להלכה – שפסח שני, רגל בפני עצמו הוא, ו„אין השני תלוי בראשון אלא חיוב בעצמו כמו שאר הרגלים“⁸,

איך אפשר לומר שענינו הוא – „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“, ולעולם אפשר לתקן ולהשלים?

ב. בפשטות ביותר אין זו קושיא, שהרי אף לדעת רבי ש„רגל בפני עצמו הוא“, מכל מקום חיוב פסח שני הוא רק במי שלא הקריב בראשון (ומי שהקריב פסח בראשון אסור לו להביא פסח שני). ויתירה מזו – אפילו מי שלא הקריב בראשון במזיד – „הרי זה מקריב בשני“ ובכך נפטר מן הכרת⁹, ונמצא שגם

א. בנוגע לפסח שני ידועה אמרתו של כ”ק מו”ח אדמו”ר: „פסח שני ענינו איז – עס איז ניטאָ קיין „פּאַרפּאַלן“, מען קען אַלעמאַל פּאַריכטען (ענינו שאין מצב „אבוד“, לעולם אפשר לתקן ולהשלים). אפילו מי שהי’ טמא, מי שהי’ בדרך רחוקה. ואפילו „לכם“², שהדבר הי’ ברצונו, פונדעסטוועגען קען מען מתקן זיין (מכל מקום אפשר לתקן).“

וצריך להבין: הן אמת שלפעמים ישנם ענינים וביאורים בפנימיות התורה שהם ע”פ אחת הדעות בנגלה דתורה³, אף שההלכה היא כדעה האחרת, מאחר שאלו ואלו דברי אלקים חיים⁴, והלומד דברי בית שמאי צריך וחייב לברך ברכת התורה קודם הלימוד, אף שבית שמאי במקום בית הלל אינה משנה^{4*} –

אעפ”כ, מובן שיומתק יותר אם יתאימו הדברים גם לדעה שההלכה כמותה, ובפרט בעניננו, שהלשון היא שזה „ענינו“ של פסח שני.

ולכאורה: בשלמא לפי הדעה⁵

ברכת אברהם סי’ ד – נעתק בשינויים בכס”מ הל’ ק”פ פ”ה ה”ב. וסי’ מעשה נסים סי’ ז). וראה לעיל ע’ 117 ואילך.

(6) דר’ חנינא בן עקביא.

(7) רמב”ם רפ”ה מהל’ ק”פ. ספה”מ מ”ע נז.

(8) לשון הר”א בן הרמב”ם שם בס’ ברכת אברהם.

(9) שם ה”ב. וחזר בו ממש”כ בסה”מ צ”ש דלרבי „אם הזיד בראשון והקריב בשני הוא חייב“ – כמ”ש בתשובת הר”א בן הרמב”ם בס’

(1) היום יום ע’ נג.

(2) פרשתנו ט, יוד.

(3) וכמו הביאור בלקו”ת (נצבים מה, סע”א)

בענין שופר של ר”ה של יעל פשוט, שאין הלכה כן (טושו”ע ואדה”ז א”ח ר”ס תקפו).

(4) עירובין יג, ב.

(4*) ברכות לו, רע”ב. וש”נ. וראה בארוכה לקוטי לוי”צ אגרות ע’ רסו. לקו”ש חט”ו ע’ 233.

(5) דעת ר’ נתן פסחים צג, א. וראה ביאור ג’

הדיעות דלקמן בתשובות ר”א בן הרמב”ם (בס’

לדעתו, „ענינו (של פסח שני הוא) – עם איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“.

והרי כך הי' ענינו של פסח שני בפועל מלכתחילה – חידוש ומצוה שניתנה כדי לתקן. כדי שלא יהי' מצב של „נגרע“ אצל אלו ה„טמאים לנפש אדם“, בא ציווי ה'10, „איש איש כי יהי' טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם גו' בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו“.

ומה שלדעת רבי פסח שני „רגל בפני עצמו הוא“11, הרי זה נוגע בעיקר לזה ש„חייבין עליו (על פסח שני בפני עצמו) כרת“, „כיצד12 מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון אם הזיד ולא הקריב בשני חייב כרת“13.

אלא שעדיין אינו מובן: הלא מטעם זה ש„רגל בפני עצמו הוא“ סבירא לי' לרבי14, וכך פוסק הרמב"ם15, שגם „גר שנתגייר בין שני פסחים וכן קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני“, ואם כן, כיצד נוכל

מעשה נסים שם*. וראה ביאור הרי"פ פערלא לספהמ"צ רס"ג מ"ע נו (רמ, א"ג. רמג, ד).

(10) פרשתנו שם, י"א.

(11) ראה שאלת ר"ד הבבלי בס' מעשה נסים

שם. ביאור הרי"פ שם. ועוד.

(12) רמב"ם שם סה"א וה"ב. וראה הערה 16.

(13) משא"כ לדעת ר"נ ור"ח בן עקביא שם

(צג, ב) ששגג בראשון והזיד בשני פטור.

(14) פסחים שם, ע"א „במאי קמפלגי“, פרש"י

שם ד"ה חייבין, וראה פרש"י שם סד"ה חייב כרת.

(15) שם ה"ז.

(* וכן מ"ש בפרש"י פסחים שם ד"ה תשלומין

ד, חייב כרת על הראשון ואפילו עשה את השני

כתב באור חדש שם שזוהו רק לדעת ר"נ ולא לדעת

רבי. אבל בצל"ח שם פרש"י ס"ל כן גם אליבא

דרבי. וראה ביאור הרי"פ שם. ואכ"מ.

לבאר בנוגע לגר וקטן הנ"ל, שענינו (דפסח שני) הוא „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“ – הלא הם לא היו מחויבים בפסח ראשון16.

ג. בנוגע לדין „קטן שהגדיל בין שני פסחים חייב לעשות פסח שני“, יש לבאר (בדוחק עכ"פ) כיצד מודגש גם אצלו ענין „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“: כיון שקטן נמנה על קרבן פסח, עד שישנה סברא דשה לבית אבות דאורייתא17, ויתירה מזו: הרמב"ם פסק18 ש„אם שחטו עליו – על הקטן – בראשון פטור (מפסח שני)“, הרי שיש לו שייכות למצות קרבן הפסח19. וממילא אם לא שחטו עליו בראשון, והגדיל בין שני הפסחים, אזי דינו ש„חייב לעשות פסח שני“ הוא מעין תשלומין, וענינו הוא – „עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן“ (דפסח ראשון –

16) להעיר שהרמב"ם שם לא כתב הא דגר שנתגייר וקטן שהגדיל חייבין בפ"ש – בהמשך להלכה א' ד„רגל בפ"ע הוא“, כ"א כמה הלכות לאח"ו, וגם לא הזכירם בטהמ"צ שם כשמכריח דמצוה בפ"ע הוא.

ולהעיר ממאירי פסחים שם: פסח שני אינו תשלומין של ראשון אלא מצוה בפ"ע הוא. . מכל מקום מי שלא היתה עליו תורת חיוב בראשון אין בו חיוב שני כלל. ולשיתנתנו מיהא גר שנתגייר בין שני פסחים או קטן שהגדיל אין חייבין בפ"ש כלל.

אבל ראה רש"י פסחים שבהערה 14. ומלשונו שם בסד"ד חייב, משמע קצת לדעת רבי גר הנ"ל שלא הקריב בשני חייב כרת. ואכ"מ.

(17) ראה נדרים לו, א.

(18) שם ה"ז.

(19) ראה כס"מ שם, ובמפרשי הרמב"ם שם.

צפע"נ הלכות נזירות פ"ב הי"ט (א, ב), וראה לקו"ש ח"ז ע' 238 (ס"ז), ובארוכה לקו"ש חכ"ז ע' 69 ואילך.

של הקרבת הפסח²¹, היינו, שי"ד אייר הוא זמנה של הקרבת הפסח, „מועדו”²² דהפסח²³.

כלומר: לדעת רבי חיוב האדם בפסח שני אינו מפני שנשאר עליו חיוב קרבן פסח מי"ד ניסן (כפי שהדבר הוא לדעה שהוא „תשלומין” או „תקנתא”), אלא משום שי"ד באייר הוא זמן המחייבו להקריב קרבן פסח (אם לא הקריב בי"ד ניסן).

[ומה שהמקריב בפסח ראשון אינו מקריב בפסח שני, הוא לפי שעל יציאת מצרים ישנו רק קרבן אחד, כפשוטו].

וממילא מה שפסח שני ענינו – „עס איז ניטאָ קיין פאַרפּאַלען”, הנה הכוונה בזה אינה (רק) שלעולם אפשר לתקן ולמלא בכללות דבר שהחסיר האדם לפני כן, אלא²⁴ – ניתן להשלים

שאליו היו מקריבים עליו בראשון הי' פטור מפסח שני).

אבל בנוגע לגר שנתגייר, שלא היתה לו כל שייכות לפסח ראשון, מה מקום לומר אצלו „עס איז ניטאָ קיין פאַרפּאַלען”?

ד. ויש לומר הביאור בזה, שאדרבה, דעת רבי ש„רגל בפני עצמו הוא” מבטאת את ענין „עס איז ניטאָ קיין פאַרפּאַלען” עוד יותר מאשר הדעות ש„תשלומין דראשון הוא” או „תקנתא דראשון הוא”:

לפי הדעות שהוא „תשלומין דראשון” או „תקנתא דראשון”, עיקר זמן הקרבת הפסח הוא בזמן פסח ראשון בי"ד ניסן, אלא שיכול אדם „להשלים” או „לתקן” את החיוב (דפסח ראשון) המוטל עליו. אבל לא שהתורה נתנה זמן פסח נוסף²⁰.

128

* (21) אלא שלדעת הרמב"ם בסהמ"צ (הנ"ל הערה 9) לרבי כשהזיד בראשון אין הקרבתו בשני פוטרתו מכרת, כי התורה נתנה הזמן דפ"ש בתור תשלומין, רק באם לא הפקיע א"ע, כמו מי שהי' טמא או בדרך רחוקה שאין עליו חיוב פסח (ראה צפ"ענ שבעה ערה 33), או אפילו כשיש עליו חיוב אלא שנאנס באונס אחר, או ששגג, משא"כ כשהי' לו הזמן דפסח וכן החיוב פסח אלא שהזיד ולא הקריב, לא ניתן לו הזמן דפ"ש בתור תשלומין לפ"ר.

(22) פסחים שם סע"א.

(23) זוהו חילוק הלשון „רגל בפ"ע” והלשון „מצות עשה בפני עצמו ודוחה את כו"” (שהביא הרמב"ם שם לפנ"ז), כי „מצות עשה בפ"ע” מורה על החיוב גבוא, ו„רגל בפ"ע” על הזמן.

(24) ואולי מרמזו בכפל הלשון: „מען קען אַלעמאַל פאַריכטען אפילו מי שהי' טמא, מי שהי' בדרך רחוקה. און אפילו לכס דאָס איז געווען ברצונ, פונדעסטוועגן קען מען מתקן זיין”. דלכאורה „פונדעסטוועגן .. מתקן זיין” מיותר.

וי"ל שב' ענינים בזה: „עס איז ניטאָ קיין

משא"כ לדעת רבי ודיוק לשונו „רגל בפני עצמו הוא”, נתנה התורה (נוסף לזמן דפסח ראשון, גם) „רגל” – זמן בי"ד אייר להקרבת הפסח. וכשאדם מקריב את הפסח בי"ד אייר, יש כאן (נוסף להשלמת מה שהחסיר (הקרבת פסח ראשון²¹), גם) ענין בפני עצמו זמן וכמפורש בפסחים שם (ע"ב) לדעת ר"ב „קרבן הי' לא הקריב במועדו בראשון”. אבל להעיר מדעת ר"ח בן עקביא שם. וראה מ"ש הר"ד הבבלי שם לדעת: כי הוא סובר, כי הזמן הוא זמן אחד מדויק לענין חיוב עשי' כו' ע"ש.

משא"כ לדעת רבי – ראה לקמן בפנים.

(21) עפ"י מובן בפשטות מה שלדעת רבי דרגל בפ"ע הוא הקרבתו בשני פוטרתו מכרת שהזיד בראשון (כנ"ל ס"ב והערה 9), כי גם לדעתו הוא תשלומין לראשון כפנים, אלא שהוא בשלימות יותר, כדלקמן.

את הדבר לכל פרטי²⁵, והפעולה היא בשלימות²⁶.

ועפ"ז מובן גם בנוגע ל"גר נתייר בין פסח ראשון לפסח שני וקטן שהגדיל בין שני פסחים", שהטעם ש"חיביבן לעשות פסח שני" (אף שלא החסירו את עשיית פסח ראשון, הוא משום שענינו אינו (רק) השלמת החסר (בעבר), אלא קיום חיוב שבא עתה – בזמן י"ד באייר – בפני עצמו²⁷, וא"כ יש לכך שייכות גם לגר וקטן הנ"ל), כי במצב שבו עומדים עתה, ב"ד אייר, הרי הם מחוייבים במצוות.

ה. ע"פ הנ"ל יש לומר שגם לדעת רבי פסח שני הוא תשלומין. דהנה בלשון תשלומין ישנם ב' פירושים: (א)

פארפאלען מען קען אַלעמאַל פאַריכטען, הכוונה לתשלומין מל' שלימות. והמשך הלשון מדובר בזה שהי' חסר* לו (וכפשטות הלשון „אפילו מי שהי' טמא כו' .. ברצונו") שגם זה קען מען מתקן זיין.

(25) ולהעיר ממשנת בלקו"ש ח"ג (ע' 979 ואילך) בנוגע למילה, דלדעת הרמב"ם ותוס' גם כשמל אחר יום השמיני יש בזה הענין דמילה בזמנה. עיי"ש.

(26) התיקון ומילוי בקשתם „למה נגרע" הוא בשלימות, כי גם להם ניתן „רגל – זמן פסח". (27) להעיר מצפ"נ לרמב"ם בתחלתו (ב, טור ב' בסופו). ובהפלטות לשם (הפלאה נד, ב). ועוד.

* ונקט מי שהי' טמא מי שהי' בדרך רחוקה המפורשים בקרא ואף שבחסר לו יש אופנים למטה יותר כמו „מי ששגג או נאנס ולא הקריב בראשון" (שאז „אם היד ולא הקריב בשני חייב כרת"), או יתירה מזו „אם היד ולא הקריב בראשון" (שאז „אם לא הקריב בשני אע"פ ששגג הרי"ז חייב כרת") – רמב"ם שם ה"ב, א"צ לפרטם בפ"ט, כי כ"ז נכלל במש"כ „און אפילו לכם אַז דאָס איז געווען ברצונו" והיינו שדודנו היתה בזה שהי' טמא כו', וכמבואר ברמב"ם שם ה"ד ד"הרי זה מיד בראשון.

השלמת חסרון, ב) שלימות – דאף שגם בלאו הכי לא חסר בדבר כלום, מכל מקום נוספת בו שלימות ע"י ההוספה.

וע"ד שמצינו בלשון „תמימה" בנוגע ל"שנה": איתא בגמרא²⁸, „תמימה – להביא את חודש העיבור", וזאת אף שגם ללא חודש העיבור נקראת היא בשם שנה²⁹, ואין בה כל חסרון.

ועד"ז מצינו בנוגע לעבודה בבית המקדש³⁰, שישנה עבודה שאינה תמה, אם „יש אחרי' עבודה", כגון „שחיטה וקבלה והולכה שיש אחרי' זריקה". [ואילו „עבודה תמה" היא „עבודה" שהיא גומרת ומתממת את הדבר" – כזריקה הקטרה וניסוך המים וכו'].

אף שלא חסר דבר בעצם העבודה, שנעשתה כדבעי, מכל מקום לא מקרי עבודה תמה, כיון שיש אחרי' עבודה. והעבודה שלאחרי' „גומרת ומתממת את הדבר", שגומרת ומשלמה את העבודה הקודמת.

[ולכן „אע"פ שהזרים מוזהרים שלא יתעסקו בעבודה מעבודת הקרבנות אין חיביבן מיתה אלא על עבודה תמה"].

והרי זה גם מעיז ב' הענינים שמצינו בצדקה³¹: „די מחסורו אתה מצווה עליו לפרנסו כו' אשר יחסר לו אפילו סוס לרכוב עליו ועבד לרוץ לפניו", ולמעלה מזה – „לעשרו", אף שאין זה דבר החסר לו.

(28) ערכין לא, א.

(29) ראה ר"ן נדרים סג, א. שו"ת נ"ב מהד"ק אה"ע ס"ב. וראה אוה"ת (יהל אור) להצ"צ לתהלים יט, ח (ס"ד, ה).

(30) ראה בהבא לקמן יומא כד, א ובפרש"י שם ד"ה עבודה תמה (וראה זבחים קטו, ב).

(31) כתובות סז, ב.

שייכות לפירוש הפשוט דתשלומין, מילוי והשלמת החסר.

וההסברה בזה: כיון שהמצב הוא כזה, שיש בו יכולת לקבל תוספת, הרי שגם הוא נחשב כחסר. ואזי גדר השלימות הוא – השלמת מה שיכול ה' להתוסף.

וכמו שבגשמיות, כנ"ל, בשעה שניתנת לאדם עשירות, הנה לאחר שכבר קיבל זאת והתרגל לכך, אין הדבר נחשב עוד כעשירות וכדבר נוסף, אלא כדבר ש"יחסר לו" כנ"ל, אפילו עבד לרוץ לפניו.

ויש לומר שברוחניות (במחשבה בעבודת הנפש), כשם שכן הוא לאחר שנתקיים בו "לעשרו" וקיבל את העשירות בפועל, עד"ז הוא גם בשעה שמחשבתו ותשוקתו הן ל"עשירות",

זכיון שבמקום שרצונו של אדם שם הוא נמצא³⁷, כבר נחשבות אצלו העשירות והשלימות לדבר אשר "יחסר לו". וכשסוף-סוף מקבל את העשירות, הרי זה אצלו ענין של תשלומין דהחסר, ממלא את החסר לו.

וכלפי שמיא גליא, שמעיקרא ה' ענין "חמישים איש רצים לפניו" בגדר "יחסר לו", אלא שלמטה, בגשמיות, "אין לדיין אלא מה שענינו רואות"³⁸, ולכן למטה ובהלכה בפועל, אימתי מתגלה שהדבר הוא בגדר יחסר לו – דוקא אחרי שקיבל את העשירות ונתרגל בזה.

ח. ובנוגע לגר שנתגייר בין פסח ראשון לפסח שני – כיון שגם בטרם

ו. ועפ"ז יש לומר שתוכן המימרא "אין השני תשלומין לראשון אלא רגל בפני עצמו"³² הוא, שאינו תשלומין מסוג זה שענינו להשלים את החסר, אלא "רגל בפני עצמו" – פעולת הענין היא בשלימות.

ובמובן זה הנה גם בנוגע לגר שנתגייר ישנו ענין התשלומין, דאע"פ שלפני כן נאסר עליו להקריב³³, מכל מקום, "איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן", ואף הוא אינו מפסיד את השלימות דהקרבת הפסח.

ויומתק יותר ע"פ דיוקו הידוע של החיד"א³⁴ בלשון "גר שנתגייר" – ולא "גוי שנתגייר", ע"ד "עבד שנשתחרר", "קטן שהגדיל" וכיו"ב – כיון שגם קודם שנתגייר בפועל הרי הוא כבר גר, ויש בו (בהיותו גוי) ניצוץ של נשמה קדושה³⁵, אלא שהדבר בא לידי גילוי לאחר שנתגייר. ונמצא שגם בפסח ראשון היתה בו שייכות מסוימת לפסח³⁶, ופסח שני הוא התשלומין – מלשון שלימות – בשייכותו לפסח ראשון.

ז. בעומק ובפנימיות יותר י"ל: כיון שב' הפירושים הם בתיבה א' – "תשלומין", מובן שגם הפירוש דתשלומין מלשון שלימות יש לו

(32) לשון הרמב"ם ה' ק"פ רפ"ה.

(33) להעיר מצפצ"נ הפלאה שם לגבי מי שהי' בדרך רחוקה, "דהוי כמו מי שאינו בגדר עשיית הפסח", ע"ש.

(34) מדבר קדמות מערכת ג' אות ג.

(35) ראה תשובות מהר"ם מרוטונבורג (הובא בספר תשובות בעלי התוס' מכת"י ניו יאָרק תשי"ד – ע' רפ, סי"ט).

(36) להעיר מרמב"ן ואוה"ח פרשתנו ט, יד.

(37) ראה כש"ט הוספות סי' לח, וש"נ.

(38) ב"ב קלא, רע"א. וש"נ.

יתכן אפוא שטובה זו שעליו לעשות ליהודי זה ביום זה היא תכלית ירידת נשמתו לעולם הזה, ואם מחסיר זאת ח"ו, לא שלימות בלבד הוא מחסיר, אלא את עיקר תכלית ירידת נשמתו.

וכיון שאין אתנו יודע עד מה, ואין אדם יודע מהי הפעולה שבעבורה ירדה נשמתו למטה, צריך כל אחד לעסוק בהפצת היהדות באופן דחטוף ושת"י⁴¹, כיון שבא הדבר לידו.

ועי' נזכה לגאולה האמיתית והשלימה – כב' הפירושים ד"שלימה": כל חסרונות הגלות יושלמו, וכן תתוסף שלימות בעולם למעלה ממצבו קודם חטא עץ הדעת (אלא תולדות השמים והארץ, דעולם על מילואו נברא⁴²) – אלה תולדות פרץ מלא⁴³,

ובלשון הרמב"ם⁴⁴: „ובאותו הזמן לא יהי' שם לא רעב ולא מלחמה ולא קנאה ותחרות (שלימות – שלא יהי' ענין דחסרון) שהטובה תהי' מושפעת הרבה כו' ולא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד (שלימות – ממש)

בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו ממש.

(משיחת פסח שני תש"נ)

נתגייר בפועל הי' כבר גר מעיקרא, כנ"ל, בהיות בו (עוד בהיותו גוי) ניצוץ דנשמה קדושה, הנה אף שבגלוי בא הדבר רק כאשר נתגייר בפועל, הרי אז נתגלה שגם למפרע היתה לו (מצד הנשמה) שייכות למצוות התורה³⁹.

וממילא נמצא שאין זאת רק שע"י הקרבת הפסח שני מוסיף הוא שלימות, אלא שהדבר אף משלים את החסר, כיון שמצד הנשמה אכן הי' „חסר" לו בהקרבת הפסח בפסח הראשון.

ט. וההוראה מזה לכל אחד ואחד בעבודתו ית' – עד כמה צריכה להיות ההתעסקות בהפצת התורה והיהדות, ובפרט בהפצת המעיינות.

יכול אדם לומר בלבו: אמנם העבודה חשובה מאוד, אבל אין זה כי אם הידור מצוה בלבד; זוהי שלימות שתוסף לו כאשר יעסוק בכך, אבל, מהו ההכרח בזה ולשם מה החפזון?

על כך בא המענה, שגם ענין שבעיניו נדמה שהוא שלימות ותו לא, יתכן שבאמת הוא בגדר תשלום החסר עבורו, חלק מן המוכרח לעבודתו ושורש נשמתו.

וכתורת הבעש"ט⁴⁰: הקב"ה שולח נשמה לעולם הזה, והיא חי' שבעים או שמונים שנה, ותכלית הכוונה בשליחות זו היא, לעשות טובה ליהודי בגשמיות בכלל וברוחניות בפרט.

(41) ראה מבוא לקונטרס ומעין ע' 22.

(42) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג. ושם דחי' העולם חסר עד שבא שבת (ב"ר ספ"י).

(43) ב"ר פי"ב, ו.

(44) סוף הל' מלכים.

(39) ראה מדבר קדמות שם דזה שאמר גר שנתגייר להורות דבמעמד הר סיני שקבלנו התורה שם נמצא נפש הגר הזה.

(40) לקו"ד ח"ג ע' 1126. סה"ש תש"ה ע' 67. היום יום ע' נא.

